

Філософія, педагогіка, філологія

УДК 821.161.2

Ганна БОНДАРЕНКО

старший викладач кафедри історії,

археології, інформаційної та архівної справи

Центральноукраїнський національний технічний університет

ЕТНОМІФОЛОГЕМА «ВІТЕР» У ПОЕТИЧНОМУ УНІВЕРСУМІ

Якщо взяти до уваги твердження Клода Леві-Строса про спорідненість сучасного наукового і прадавнього міфологічного способу мислення на рівні осягнення світу й організації життя людини в ньому, то образ вітру і в текстах фольклорних, і в авторських поетичних потребує багатогранної інтерпретації. Спектр такого аналізу: від прочитання в образі вітру однієї з основних стихій світобудови до варіантів його значень як універсального символу, активність функціонування якого однаково потужно представлена як у вимірах прадавніх міфопоетичних структур, так і в українському поетичному контексті.

Образ вітру – ключовий образ відтвореної у слові картини світу, де повів вітру означає рух, вібрації (дихання Всесвіту), які виникають у просторі під дією енергії Сонця. Саме звідси – й поліфункціональність міфологеми «вітер», яка проявилася в художніх текстах і яка засвідчує складність семантичного наповнення образу вітру, що обумовлена його присутністю скрізь і всюди. Вітер як проявлена сила Духу (Божественний вітер), яка в усьому підтримує життя, об'єднує.

Крім того, як засвідчують поетичні тексти (і фольклорні, й авторські), енергія символічних вітрів проявляється так само, як і в реальному світі, з різною силою, презентуючи відповідне смислове наповнення поетичного континууму. Концептуальна виразність художнього малюнка досягається «диханням» у ньому вітру чи то як легкого *бризу*, чи кількасекундних сильних *поривів*, чи як тривалих і потужних *бур*, *ураганів*, *штормів*.

Персоніфікація образу вітру в авторських поетичних текстах засвідчує тяглість міфопоетичної традиції. В контексті поетичного світу не лише виконує дії, притаманні людині, ліричний герой спілкується з вітром, довіряючи йому. «Там повіє буйнесенький, / Як брат заговорить» (Т. Шевченко). Така особливість персоніфікації засвідчує органічність прадавнього світопочування для митців слова, а значить і його неперебутність.